

RAMYBĖ

ANTROJO PASAULINIO KARO SOVIETŲ SĄJUNGOS KARIŲ PALAIDOJIMO VIETOS,
ESANČIOS S. DAUKANTO GATVĖJE, KLAIPĖDOJE, PERTVARKYMO SUPAPRASTINTO
PROJEKTO IDĖJOS KONKURSAS

Aiškinamasis raštas

Memorialinio kraštovaizdžio kūrimas

Konkurso teritorija – Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta yra Klaipėdos Skulptūrų parko dalis. Šis parkas yra išskirtinė miesto vieta, svarbi tiek kaip atminimo erdvė (senosios kapinės), kaip želdynas (didelis miesto parkas) bei kaip kultūrinė erdvė (skulptūros ir kultūriniai renginiai). Konkurso teritoriją matome kaip neatsiejamą parko dalį, demokratišką erdvę, kuri turi būti pagarbi palaidotiesiems, tačiau taip pat patraukli ir mėgstama miestiečių. Tarybinių karių laidojimo vieta yra gana išskirtinė Skulptūrų parko kontekste. Tai yra labai saulėta ir atvira parko vieta, viena iš nedaugelio saulėtų parko vietų, taip pat tai yra įėjimas į parką. Šiuos du elementus vertinga išnaudoti atnaujinant erdvę.

Šiulaikinė, geroji memorialinių ir atminimo erdvių miestuose kūrimo praktika keičiasi. Dabar paminklai yra kuriami ne kaip pasyvūs, stebėjimo objektai, bet kaip aktyvūs, patyriminiai miesto erdvių objektai, kuriuos liečiama, įvairiai stebima kaip keičiasi, skirtingai patiriama (garsas, šviesa, vaizdas, lietimasis, kvapas, judesys). Taip yra kuriamas memorialinis miesto peizažas – *Contemporary memorial landscape*. Moksliniai tyrimai rodo, kad dažnai ir skirtingai patirdami objektą ir vietą, miestiečiai labiau tapatinasi su erdve, geriau ją bei jos prasmę įsimena. Šį požiūrį taikyti siūlome ir kurdami karių laidojimo vietos erdvę Klaipėdoje.

Projekto idėja – Ramybės skveras

Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vietą Skulptūrų parke siūlome kurti kaip **Ramybės skverą**, kuriame yra skirtingos parko patirčių erdvės:

- **Gėlių sodas** – tai parko įėjimo erdvė, pasitikimo ir poilsio zona saulėtoje vietoje, primenanti klasikinius parkus ir jų gėlynus.
- **Fontanas** – vandens, gyvybės ir atgaivos erdvė saulėtoje vietoje, tarp medžių.
- **Sielų pieva** – karių laidojimo vietoje esanti kalva, dieną – želdinių pieva, naktį – švieselių pieva, kaip simbolinė sielų pieva.
- **Paminklai** – grupuojami esami kryžiai bei tarybinių karių antkapinis paminklas į bendrą memorialinę erdvę.

Gėlių sodas
Pasitikimas ir poilsis

Vanduo
Atgaiva ir ramybė

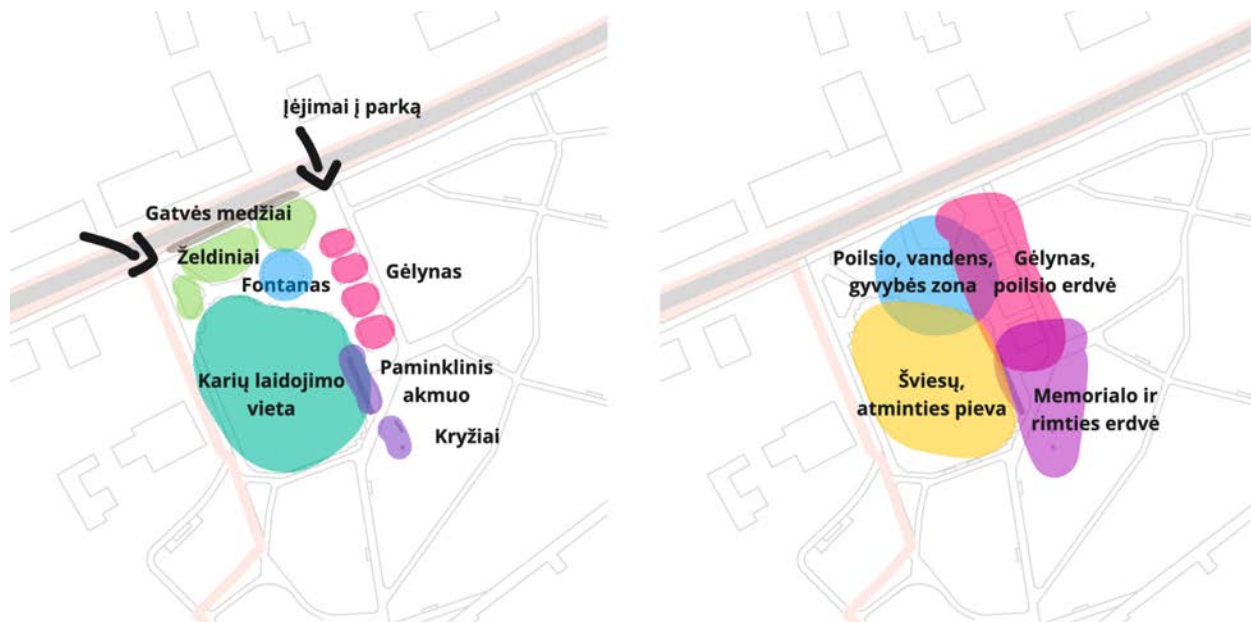
Sielų ir šviesų pieva
Atmintis ir istorija

Paminklai
Memorialas ir rimtis

Erdvių ir funkcijų kompozicija

Skveras yra kuriamas kaip poilsio ir ramybės vieta su klasikinio parko elementais ir charakteriu – gėlynais, vandeniu, atviromis-uždaromas, saulėtomis – šešeliuotomis erdvėmis, skirtingais želdiniais, takais, apšvietimu. Memorialinė skvero funkcija yra numatoma toliau nuo gatvės, skvero gilumoje, grupuojant visus monumentus kartu – tarybinių karių paminklą kartu su esamus karių ir belaisvių atminimo kryžiais.

Ramybės skvero funkcinių zonų schemas

Ties Ramybės skveru yra **įeinamas į Skulptūrų parką** iš S.Daukanto gatvės. Prie įėjimo erdvės yra projektuojamas klasikinio charakterio **gėlynas**. Įvairiaspalviai augalai sodinami pakeltose klombose. Tai yra saulėta vieta tinkama ramiam poilsiui, todėl tarp gėlių yra įrengiami suolai.

Medžių juosta skiria skverą nuo S.Daukanto gatvės. Siekiant vizualiai atskirti gatvės ir parko erdvės, po medžiais yra sodinami augalai ir taip formuojamas užnugaris, paliekant pusiau uždara, saulėtą fontano erdvę. Plono vandens sluoksnio ir vandens čiurkšlių **fontanas** yra numatomas saulėtoje skvero vietoje. Aplink jį įrengiami suoleliai. Vandens čiurlenimo garsas nuteikia raminančiai bei sušvelnina gatvės triukšmą. Vasaros vanduo gaivina, o žiemos metu fontaną išjungus erdvės neskaido jokie fontano elementai.

Sielų ir **švieselių pieva** – tai simbolinė skvero vieta žyminti buvusias kapavietes. Dabar esantis kalvos reljefas paliekamas, panaikinus esamą sieną kalva užbaigiama panaudojant žemes gautas formuojant rytinį praėjimą į parką. Kalva – tai pieva, kurioje tarp nešienaujamų želdinių yra daugybė žibintų, naktį šviečiančių, kaip švieselių jūra.

Skvere prie takų vedančių į kitas Skulptūrų parko erdves, prie jau esamų kryžių yra kuriama **memorialinė erdvė**. Sovietų Sąjungos kariams paminėti numatoma memorialinė lenta – granitinio akmens plokštė su įrašytais vardais ir datomis. Ji yra orientuota į nedidelę erdvę – taką tarp gėlyno ir želdinių.

Gėlių sodas - pasitikimas ir poilsis

Vanduo - atgaiva ir ramybė

Sielų ir šviesų pieva - atmintis ir istorija

Kuriamų atmosferų kaita. Iliustracijos – pavyzdžiai iš užsienio parkų

Skvere yra kuriamos skirtingos nedidelės erdvės su įvairiomis galimybėmis leisti laiką, bendrauti, susitikti, ilsėtis, susipažinti su istorija. Tokia aplinka yra demokratiška ir skatina burtis įvairių pomėgių ir poreikių miestiečius.

Takai ir jungtys su parku

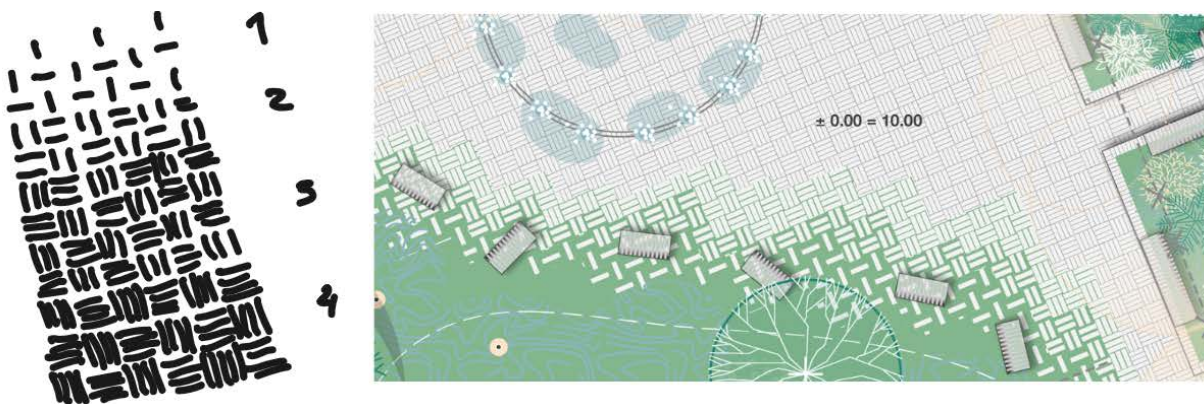

Skvero takų struktūra yra formuojama taip, kad būtų kuriami funkcionalūs praėjimai ir jungtys su parko takais. Įėjimai iš S.Daukanto gatvės yra platūs ir matomi, jie susijungia su Skulptūrų parko takais vedančiais link žaidimų aikštelės ir į parko centrą.

Pratęsiamas projektuojamas parko dviračių takas. Vakariniėje skvero pusėje praeinančią taką siūlome sutaptinti su gatvele. Tai įvažiavimas į kiemus, gatvelėje eismas nėra intensyvus, tad gatvelė gali veikti kaip Dviračių gatvė.

Medžiagos ir apšvietimas

Klaipėdai būdingos plytos yra naujamos skvero sprendiniuose: klinkerio plytų grindinys ir pakeltos plytų gėlynų klombos. Grindinio raštas prie kalvos praretėja ir perauga į pievą. Taip simboliškai yra pažymima, kad nėra aišku, kur tiksliai yra kapai, tad ir pievos riba yra pranykstanti.

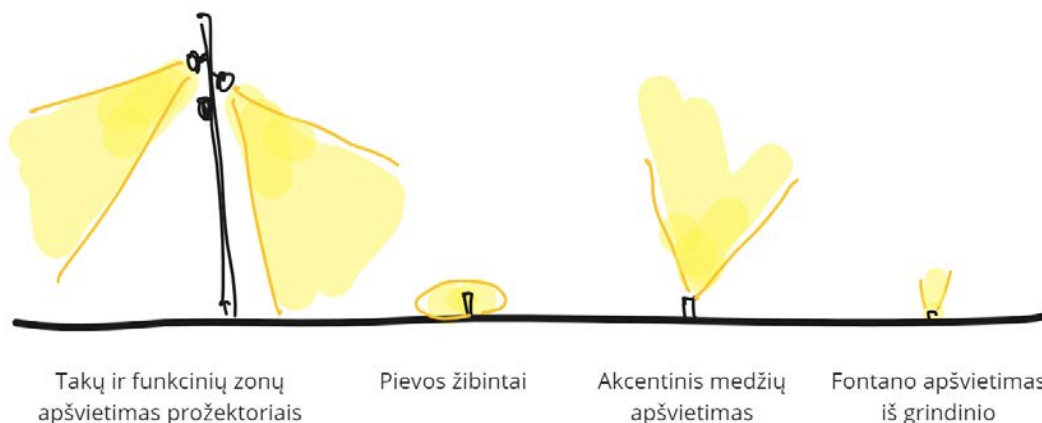

Grindinio rašto plytos praretėja prie kalvos

Memorialinė lenta su karių vardais yra šviesaus granito plokštė, minimalistinio ir santūraus dizaino. Vardai ir datos išgraviruojami akmenyje.

Skvero suolai yra azūriniai, iš cinkuoto metalo. Tai ilgaamžė, atspari jūriniam klimatui medžiaga. Cinkuoti taip pat yra kiti mažosios architektūros elementai, šviestuvai, šiukšliadėžės, fontano elementai.

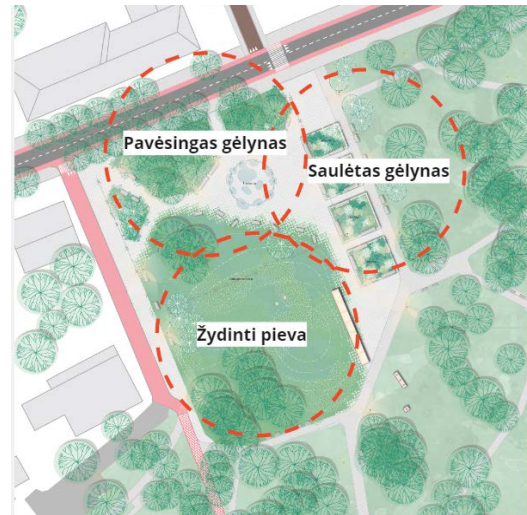
Apšvietimas yra svarbi viešųjų erdvių ir kraštovaizdžio kūrimo dalis. Funkciniam takų ir poilsio vietų apšvietimui yra naudojami prožektoriniai šviestuvai. Siekiant sukurti skirtingas skvero atmosferas yra naudojami akcentiniai šviestuvai. Svarbiausias jų – kapinių kalvos pievoje esantys maži žibintai. Žibintai išdėliojami nedidelėmis grupėmis ir naktį šviečia lyg jonvabaliai pabirę po pievą. Taip pat akcentiniu apšvietimu yra apšviečiami senieji parko medžiai ir želdynai. Vandens fontanui apšviesti numatoma akcentinis apšvietimas iš grindinio.

Želdiniai

Skvero kraštovaizdį kuria skirtingi nauji želdiniai.

Žydinti pieva - ramumu ir gamtiškumu dvelkianti žydinti pieva. Pavasariniai baltai-mėlynai žydintys augalai, tokie kaip scylės, židrės, plukės, vasarą - pievinis šalavijas, baltagalvė, pievinis snaputis, paprastoji kraujažolė ir pan. Žydinti pieva gali būti šienaujama dukart metuose - antroje metų pusėje, antrąkart - vėlyvą rudenį.

Žydinti pieva vakarinėje pusėje papildoma **naujais medžiais** - miltingaisiais šermukšniais, o zonoje prie fontato planuojama trydyglė gliedičia, savo ažūriška laja ir išraiškingomis šakomis formuojama kaip **akcentinis medis** šioje erdvėje. Nauji medžiai yra sodinami pakraščiuose siekiant formuoti skvero erdvę.

Saulėtas gėlynas - ramus, prislopintas, žalių, melsvų, baltų atspalvių - atlaso eraičinas, rudeninis mėlitas, snapučiai, česnakai, buožainės ir kiti panašūs augalai. Pievoje greta gėlyno įsodinamos žemų medelių grupės, tokių kaip medlieva, gudobelė ir pan.

Pavėsingas gėlynas - gatvės pusėje formuojamas kukmedžių masyvas, ramią erdvę pridengiantis nuo eismo, o arčiau suolų formuojamas pavėsingas, žalių, gelsvų, baltų, melsvų atspalvių gėlynas. Snaputis, viksvos, plautės, plukės ir pan.

Trydyglė gliedičia (*Gleditsia tricanthos* 'Street Keeper')

Miltingasis šermukšnis (*Sorbus aria Magnifica*)

Bendrieji techniniai rodikliai ir skaičiuojamoji kaina

Teritorijos rodikliai	Bendras plotas	Bendra kaina
Dangos		
Bendras demontuojamų pėsčiųjų takų/dangų plotas	2400 m ²	16800 eur
Bendras pėsčiųjų takų/dangų plotas	2700 m ²	459000 eur
Reljefo keitimas		
Nukasamas grunto kiekis	50 m ³	2100 eur
Supilamas grunto kiekis	140 m ³	5800 eur
Želdiniai		
Bendras apželdinamas plotas:	3800 m ²	64 600 eur
Sumedėjusių želdinių (medžių, krūmų) skaičius	2200 vnt.	330 000 eur
Žolynų/gėlynų plotas	1200 m ²	4800 eur
Inž. tinklų įrengimas		
1. Lietaus nuotekų tinklai	70 m	4900 eur
2. Apsvietimo tinklai	28 vnt	9000 eur
Įrenginiai/statiniai		
1. Esamų statinių/įrenginių demontavimo darbai	105 m ³	16800 eur
Teritorijos įrengimo skaičiuojamoji kaina		
Iš viso:		1 038 000 Eur.